

Thema 5 Toets taalbeschouwing: Belletjetrek

Naam: driftpleer

Datum: 25/1/2024

Kan ik dit al?

7/35

- Nadenken over de vorm en de opmaakelementen die een bepaald teksttype heeft.
- Weten dat de schrijver kan kiezen voor een bepaald teksttype om de lezer informatie te geven, te laten ontspannen of iets te laten doen.
- Nadenken over de rubrieken van een krant en de artikels ordenen volgens de juiste rubriek van de krant.
- Werkwoorden herkennen in een zin.
- Weten dat een werkwoord meerdere vormen heeft, afhankelijk van de persoon.
- Weten wie de zender en de ontvanger is van een boodschap.
- In verschillende situaties een boodschap bedenken.
- De bedoeling van een verborgen boodschap vinden.
- De betekenis van een samenstelling achterhalen.
- Zelf een samenstelling bedenken.

Opdracht 1 Teksttype

1/4

- Schrijf het juiste teksttype bij de teksten.
- Kies het juiste teksttype uit het kader.

het nieuwsbericht – het gedicht – de reclame – de mop

Het nieuws van heel het land,
Vandaag in de aanbieding:
van de bergen tot aan het strand.
Alles staat erin vermeld,
van het weer tot elk slagveld.
Op het web en op papier,
niets ontbreekt hier!

Teksttype:

Vandaag in de aanbieding:

100 g tonijnsalade

**+50 g
GRATIS**

Teksttype:

Wagen gestolen op oprit

In Gent is deze nacht een auto gestolen op de oprit van een huis. De dieven gingen aan de haal met een gloednieuwe BMW. Het voorval deed zich voor rond 3 uur 's nachts. De eigenaars lagen te slapen en hebben niets gehoord. Er is geen spoor van de daders. De politie is een zoektocht gestart.

Teksttype:

Drie kinderen komen elkaar tegen en beginnen over hun moeder te praten. Het eerste kind zegt: 'Mijn moeder is als een sportwagen. Ze is mooi en elegant.' Het tweede kind zegt: 'Mijn moeder is als een jeep. Ze is stoer en snel.' Het derde kind zegt: 'Mijn moeder is als een ziekenwagen. Ze zegt altijd: "Doe dit, doe dat."'

Teksttype:

Opdracht 2 Bedoeling van de zender

4 / 3

- Lees de teksten.
- **Kleur** de bedoeling van de zender.

Een olifant gaat zwemmen in de rivier.
Een muis staat op de oever en zegt: 'Kom eens uit het water.'
De olifant vraagt aan de muis: 'Waarom moet ik uit het water komen?'
De muis zegt: 'Het is maar om te zien of je mijn zwembroek aanhebt.'

Bedoeling van de zender: informatie geven – iets laten doen – laten ontspannen

Pannenkoeken

- 1 Zeef de bloem met de vanillesuiker.
- 2 Maak in het midden een kuiltje, breek daarin de eieren.
- 3 Doe er 300 ml melk bij. Roer tot een glad mengsel.
- 4 Klop dan de rest van de melk door het beslag, zodat het lichter wordt.
- 5 Bak de pannenkoeken in een grote koekenpan, in hete boter of olie.

Bedoeling van de zender: informatie geven – iets laten doen – laten ontspannen

Vandaag is het overwegend droog met temperaturen tot 15 graden. Morgen is het de eerste helft van de dag droog. In de namiddag trekt een storing van West naar Oost. De temperaturen liggen tussen 14 en 18 graden.

Bedoeling van de zender: informatie geven – iets laten doen – laten ontspannen

Opdracht 3 Krantenartikels

0 / 4

- Bekijk de krantenartikels.
- Vul de tabel in.

krantenartikel 1

Actie wil kinderen meer laten smeren

Brussel – 24 mei 2019

Met de grote vakantie en kampen in zicht is er een nieuwe actie gestart om ons te laten smeren tegen de zon. De actie is een idee van Paul Knop, bij wie in 2015 huidkanker werd vastgesteld. Iedereen moet zich

beschermen in de zon. 'Bij kinderen is de huid nog jong en zeer gevoelig.'

De Kidskrant

krantenartikel 2

Portugal wint eerste wedstrijd

12 juni 2019

Portugal is de eerste winnaar van de competitie in het voetbal van de UEFA. Ronaldo en zijn ploegmates

klopten Nederland met 1-0. Het was een saaie wedstrijd, waarin niet veel gebeurde.

Sport België

	krantenartikel 1	krantenartikel 2
schrijver	<div></div>	<div></div>
krantenkop	<div></div>	<div></div>
datum artikel	<div></div>	<div></div>
Bij welke rubriek hoort het artikel?	<div>☐ buitenland</div> <div>☐ binnenland</div> <div>☐ sport</div> <div>☐ amusement</div>	<div>☐ buitenland</div> <div>☐ binnenland</div> <div>☐ sport</div> <div>☐ amusement</div>

Opdracht 4 Werkwoord in de zin

4/5

- Omkring het werkwoord in elke zin.

In de sportrubriek staat een boeiend artikel over een voetballer.

De journalist schrijft een verslag over een film.

Hij vertelt een spannend verhaal.

Is de boodschap niet duidelijk voor de meester?

Hij plaatst de foto's bij het bericht.

Opdracht 5 Het juiste werkwoord

0 /3

■ Omkring het werkwoord dat in de zin past.

De krantenjongen **brengt – brengen** de kranten rond in de wijk.

Gisteren, **heeft – hebben** de journalisten samen rond de tafel gezeten.

Kan – Kunnen de taken alfabetisch opgehaald worden?

Opdracht 6 De juiste persoon of personen

1 /3

■ Kleur het onderwerp dat in de zin past.

Vanavond komen **de buur – de buren** op bezoek.

De weerman – De weermannen voorspelt goed weer voor heel de week.

Gelukkig hebben **ik – we** niks te vrezen.

Opdracht 7 De zender, de ontvanger en de boodschap

1 /4

■ Vul het kader in.

zender	boodschap	ontvanger
juf Cleo	_____	de leerlingen van de klas van juf Cleo
_____	Dat is dan € 14,75, alstublieft.	_____
_____	Hallo Marie, kom jij ook naar mijn feestje? Jonas	_____
de weervrouw	_____ _____	de luisteraar de kijker

Opdracht 8 Bedoeling bij verborgen boodschappen

4 / 4

- Kruis de bedoeling van de boodschappen aan.
X
- Er wordt niet **letterlijk** gezegd wat ze bedoelen.

boodschap	Wat wordt er bedoeld?
Imran, zijn de lichten wel uit?	☐ Imran mag buiten gaan spelen. ☐ Imran moet controleren of de lichten uit zijn. ☐ Imran moet controleren of de lichten niet stuk zijn.
Staat de verwarming wel op?	☐ Het is hier koud. ☐ De verwarming staat veel te hoog. ☐ De leerlingen worden ziek.
De postbode is geweest.	☐ De post zit in de bus. ☐ De fiets van de postbode is stuk. ☐ Morgen is het goed weer.
De wereld staat op zijn kop.	☐ Er gebeuren rare dingen in de wereld. ☐ We vallen van de wereld. ☐ Ik voel mij wat ziek.

4 / 2

Opdracht 9 Betekenis van de samenstelling

- Verbind de samenstelling met de juiste betekenis.

de dorpskern ●

- de autoweg rond het dorp
- de ondergrond in het dorp
- het midden van het dorp

de motorrijder ●

- een persoon die motoren maakt
- een persoon die motoren verkoopt
- een persoon die met de motor rijdt

0 / 3

Opdracht 10 Samenstellingen maken

- Vul aan met de juiste samenstelling.

1 Een plein waar de markt wordt gehouden, is een

2 Een boek om te lezen, is een